EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2014 06 02
COM(2014) 407 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2014 m. Estijos nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2014 m. Estijos stabilumo programos

{SWD(2014) 407 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2014 m. Estijos nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2014 m. Estijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją[2],

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas[3],

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują augimo ir darbo vietų kūrimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonominės politikos koordinavimu, ir daugiausia dėmesio skirti toms svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas;

(2) 2010 m. liepos 13 d. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymais, priėmė rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos bendrųjų ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių, kurios kartu sudaro integruotas gaires. Į šias integruotas gaires valstybių narių paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonominę ir užimtumo politiką;

(3) 2012 m. birželio 29 d. valstybių ar vyriausybių vadovai nusprendė priimti Susitarimą dėl ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo, kuriuo nustatė nuoseklią nacionalinių,

---

1 OL L 209, 1997 8 2, p. 1.
2 COM(2014) 407 *final*.
3 Dok. P7_TA(2014)0128 ir P7_TA(2014)0129.

ES ir euro zonos veiksmų, naudojant visus galimus svertus, priemones ir politikos strategijas, sistemą. Jie nutarė, kokių veiksmų reikėtų imtis valstybių narių lygmeniu, visų pirma išreikšdami tvirtą įsipareigojimą siekti strategijos „Europa 2020“ tikslų ir įgyvendinti konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas;

(4) 2013 m. liepos 9 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl 2013 m. Estijos nacionalinės reformų programos ir nuomonę dėl atnaujintos 2012–2017 m. Estijos stabilumo programos; 2013 m. lapkričio 15 d., vadovaudamasi Reglamentu (ES) Nr. 473/2013[4], Komisija pateikė savo nuomonę dėl Estijos 2014 m. biudžeto plano projekto[5];

(5) 2013 m. lapkričio 13 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą[6], kuria pradedamas 2014 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė Įspėjimo mechanizmo ataskaitą[7], kurioje nenurodė, kad Estija yra viena iš valstybių narių, dėl kurios reikės parengti nuodugnią apžvalgą;

(6) 2013 m. gruodžio 20 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino prioritetus, kuriais turi būti užtikrintas finansinis stabilumas, fiskalinis konsolidavimas ir ekonomikos augimo skatinimo veiksmai. Ji pabrėžė, kad reikia vykdyti diferencijuotą, ekonomikos augimui palankų fiskalinį konsolidavimą, atkurti įprastas skolinimo ekonomikai sąlygas, skatinti ekonomikos augimą ir konkurencingumą, mažinti nedarbą, šalinti socialinius krizės padarinius ir modernizuoti viešąjį administravimą;

(7) 2014 m. gegužės 8 d. Estija pateikė 2014 m. nacionalinę reformų programą, o 2014 m. balandžio 29 d. – 2014 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į abiejų programų sąsają, jos vertintos vienu metu;

(8) 2014 m. stabilumo programoje išdėstytos biudžeto strategijos tikslas – pasiekti vidutinio laikotarpio tikslą ir sukaupti pakankamas fiskalines atsargas ekonominiu požiūriu sunkiam laikotarpiui. Programoje patvirtintas ankstesnis vidutinio laikotarpio tikslas – struktūrinis perteklius, o tai yra daugiau, nei reikalaujama Stabilumo ir augimo pakte. Numatoma, kad 2014 m. Estijos perskaičiuoto struktūrinio balanso būklė pablogės 0,1 procentinio punkto BVP ir nukryps nuo reikalaujamo koregavimo plano, kol 2015 m. pagerės 0,4 procentinio punkto BVP, o 2016–2017 m. išliks beveik subalansuota. Be to, programoje nurodyta, kad kyla rizika, jog 2014 m. gali būti nukrypta nuo išlaidų kriterijaus, o 2015 m. – labai nuo jo nukrypta. Apskritai, iš planuojamo koregavimo plano siekiant vidutinio laikotarpio tikslo matyti, kad kyla rizika, jog nebus laikomasi Stabilumo ir augimo pakto reikalavimų. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos programoje pateiktos fiskalinės projekcijos ir kurio nepatvirtino nepriklausoma įstaiga, yra tikėtinas ir iš esmės atitinka Komisijos 2014 m. pavasario prognozę. Remiantis Komisijos prognoze, numatoma, kad 2014 m. struktūrinio deficito būklė pablogės 0,1 % BVP, todėl susidarys 0,3 % BVP atotrūkis nuo reikalaujamo koregavimo, o įvertinus dvejus metus – susidarys reikšmingas nuokrypis. Komisija numato, kad 2015 m. struktūrinio balanso būklė pablogės dar 0,2 % BVP, o tai reiškia, kad bus reikšmingai nukrypta nuo reikalaujamo koregavimo siekiant vidutinio laikotarpio tikslo. 2014–2015 m. numatomas reikšmingas nuokrypis ir nuo išlaidų kriterijaus. Remdamasi 2014 m. stabilumo programos vertinimu ir Komisijos prognoze, pagal

[4] OL L 140, 2013 5 27, p. 11.
[5] C(2013) 8002 *final*.
[6] COM(2013) 800 *final*.
[7] COM(2013) 790 *final*.

Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 Taryba mano, kad kyla rizika, jog 2014 m. ir 2015 m. bus smarkiai nukrypta nuo vidutinio laikotarpio tikslo. Struktūrinio balanso taisyklė, kuria laikomasi Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdymo, įsigaliojo 2014 m. kovo 23 d. Estijai priėmus naują Valstybės biudžeto įstatymą, tačiau taisyklę dar reikia papildyti sustiprinant privalomąjį daugiamečių išlaidų tikslų pobūdį;

(9) kalbant apie darbo rinką, padaryta reikšminga pažanga mažinant jaunimo ir ilgalaikių bedarbių nedarbo lygį. Ypatingą dėmesį reikia skirti priemonėms, kuriomis suteikiamos paskatos dirbti mažai uždirbantiems asmenims. Reikia dėti daugiau pastangų sprendžiant didėjančios darbo jėgos trūkumo problemą, įskaitant atvejus, kai darbo rinka paliekama dėl amžiaus, sveikatos ir neįgalumo. Todėl labai svarbu laiku priimti ir įgyvendinti darbingumo lygio nustatymo reformą kartu užtikrinant tinkamas sąlygas sukuriančių paslaugų prieinamumui. Galima būtų toliau gerinti šeimos politikos išlaidų ekonominį efektyvumą, be kita ko, lėšas skiriant ne vaiko priežiūros išmokoms, o tokioms priemonėms, kaip vaikų priežiūros paslaugos. Tikimasi, kad tai paskatins ankstyvą moterų sugrįžimą į darbo rinką ir leis sumažinti nuolat didelį vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą. Kad būtų užkirstas kelias toliau didėti ekonominės plėtros skirtumams, reikia suaktyvinti veiksmus, kuriais skatinamas verslumas ir darbo vietų kūrimas kituose nei Talino ir Tartu regionuose, ir kuriais būtų mažinamas nedarbo lygis, ypač žemos kvalifikacijos asmenų;

(10) kalbant apie švietimą ir mokymą, neseniai priimtos reformos, kuriomis siekiama švietimą pritaikyti darbo rinkos poreikiams. Reikės tolesnių pastangų, kad būtų palengvintas perėjimas iš mokymosi etapo į darbo etapą. Prireiks sisteminių pastangų, visų pirma, socialinių partnerių dalyvavimo, kad būtų aktyviau dalyvaujama profesinio rengimo ir mokymo, mokymo darbo vietoje, ypač pameistrystės, programose. Įgyvendinant mokymosi visą gyvenimą strategiją reikės įdėti daug pastangų, kad būtų užtikrintas labai reikalingas kvalifikacijos kėlimas, perkvalifikavimas ir kvalifikacijos lygis, ypač asmenų, kurių padėtis darbo rinkoje silpna. Veikia pažangioji specializacijos sistema, kurią sudaro Verslumo ir augimo strategija ir Mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų strategija, ir kurioje dėmesys skiriamas bendriems prioritetams, kartu toliau specializuojantis teminėse srityse. Atsižvelgiant į tai, kad ekonomika maža, reikėtų dėti daugiau pastangų tarptautinti ir suskirstyti pagal prioritetus mokslinių tyrimų ir plėtros bei inovacijų sistemą;

(11) Estijos išteklių naudojimo intensyvumas išlieka labai aukštas. Padaryta pažanga sprendžiant viešųjų pastatų energinio efektyvumo klausimą, tačiau pastangos turi būti tęsiamos ir stiprinamos, ypač gyvenamųjų ir pramoninių pastatų sektoriuose. Didelė pažanga padaryta atliekų tvarkymo ir sąvartynų srityje, tačiau reikia užtikrinti atliekų perdirbimo ekonominį perspektyvumą. Transporto plėtros plane numatytos priemonės turi būti įgyvendintos visų pirma tam, kad Estija galėtų sumažinti išmetamo CO_2 kiekį sektoriuose, kuriems netaikoma Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS). Energijos vartojimo efektyvumą krovinių gabenimo srityje galima pagerinti pasirenkant tvaresnes transporto rūšis. Naudojimąsi viešuoju transportu galima toliau skatinti didinant regioninių tinklų papildomumą ir kuriant jungtis tarp tolimojo susisiekimo autobusų ir keleivinio geležinkelių transporto. Asmeninių automobilių naudojimas intensyvėja, nors lengvųjų automobilių parko amžius beveik dvigubai didesnis už ES vidurkį, o nauji lengvieji automobiliai yra vienas didžiausių taršos šaltinių Europos Sąjungoje. Iš esmės sustiprinti aplinkos srities paskatas, prireikus nustatant mokesčius. Nors imtasi daug žadančių priemonių tarpvalstybinių energijos jungčių srityje, reikės laiko ir investicijų, kad Estijos energijos rinka būtų visiškai sujungta su ES rinka;

(12) didėjantys skirtumai tarp regionų, neigiamos demografinės tendencijos, vietos valdžios institucijų neefektyvumas ir bendradarbiavimo trūkumas trukdo išnaudoti Estijos vystymosi potencialą. . Tai iš dalies rodo nuolatinį fiskalinių pajėgumų ir pavestų pareigų neatitikimą mažose savivaldybėse, ir nepakankamą masto ekonomiją. Kad aktyvumo skatinimo ir darbo rinkos priemonės būtų veiksmingos, būtina efektyviau, didesniu mastu vietos lygiu ir atsižvelgiant į paslaugų sritis bei laikantis būtiniausių paslaugų standartų teikti kokybiškas paslaugas, ypač transporto, ilgalaikės priežiūros, ikimokyklinio ugdymo ir socialines paslaugas;

(13) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Estijos ekonominės politikos analizę. Ji įvertino stabilumo programą ir nacionalinę reformų programą. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Estijos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Europos Sąjungos ekonomikos valdymą. Jos rekomendacijos atsižvelgiant į Europos semestrą pateiktos toliau išdėstytose 1–5 rekomendacijose;

(14) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo Estijos stabilumo programą ir savo nuomonę[8] visų pirma pateikė toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;

(15) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija taip pat atliko visos euro zonos ekonominės politikos analizę. Remdamasi šia analize Taryba parengė konkrečias rekomendacijas valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro. Estija taip pat turėtų užtikrinti, kad šios rekomendacijos būtų įgyvendintos visiškai ir laiku,

REKOMENDUOJA Estijai 2014–2015 m. imtis šių veiksmų:

1. 2014 m. sustiprinti biudžeto priemones, atsižvelgiant į atsirandantį 0,3 % BVP atotrūkį, grindžiamą Komisijos 2014 m. pavasario prognoze, patvirtinantį riziką, kad gali būti smarkiai nukrypta nuo Stabilumo ir augimo pakto reikalavimų. 2015 m. iš esmės sustiprinti biudžeto strategiją, kad būtų pasiektas vidutinio laikotarpio tikslas ir vėliau nuo jo nebūtų nukrypta. Papildyti biudžeto taisyklę labiau privalomojo pobūdžio daugiamečių išlaidų taisyklėmis pagal vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto sistemą ir toliau gerinti viešųjų išlaidų veiksmingumą.

2. Didinti paskatas dirbti įgyvendinant priemones, skirtas mažai uždirbantiems asmenims. Aktyvumo skatinimo pastangas nukreipti labiausiai nutolusiems nuo darbo rinkos asmenims ypač užtikrinant, kad darbingumo lygio nustatymo reforma bus priimta ir įgyvendinta laiku. Didinti šeimos politikos veiksmingumą ir ekonominį efektyvumą kartu gerinant vaikų priežiūros paslaugų prieinamumą. Taikyti suderintas priemones, pagal kurias regionuose, kuriuose didelis nedarbo lygis, būtų skatinamas verslumas ir ekonominė plėtra.

3. Siekiant užtikrinti švietimo ir mokymo sistemų atitiktį darbo rinkos poreikiams, didinti įgūdžių ir kvalifikacijos lygį plečiant mokymosi visą gyvenimą priemones ir sistemingai didinant profesinio rengimo ir mokymo programose, įskaitant pameistrystės programas, dalyvaujančių asmenų skaičių. Dėti dar daugiau pastangų, kad mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemose būtų skirstoma pagal prioritetus ir specializaciją, taip pat pagerinti įmonių, aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų įstaigų bendradarbiavimą siekiant prisidėti prie tarptautinio konkurencingumo didinimo.

[8] Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

4. Suaktyvinti veiksmus, kuriais siekiama gerinti energijos vartojimo efektyvumą, ypač gyvenamuosiuose ir pramoniniuose pastatuose. Iš esmės sustiprinti aplinkos srities paskatas transporto sektoriuje, kad būtų prisidėta prie mažiau išteklių reikalaujančio judumo. Toliau kurti tarpvalstybines jungtis į kaimynines valstybes nares siekiant įvairinti energijos tiekimo šaltinius ir skatinti konkurenciją pasinaudojant geresne Baltijos šalių energijos rinkų integracija.

5. Tinkamiau derinti vietos valdžios institucijų pajamas ir pavestas pareigas. Didinti vietos valdžios institucijų efektyvumą ir užtikrinti, kad vietos valdžios institucijos teiktų kokybiškas paslaugas vietos lygmeniu, ypač socialines paslaugas, kuriomis papildomos aktyvumo skatinimo priemonės.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas